

מסורת הש"ס

(א) וְיָלֵךְ עִיר מְנוּחָה
יְצִיאוּהוּ, (ב) וְעִירָיו גַּם,
(ג) [שָׁמַח בְּכָל פְּסָחֵי קָדֶשׁ],
(ד) לִקְרָא לְבָנָיו, (ה) [לִקְרָא לְבָנָיו],
(ו) לִקְרָא לְבָנָיו, (ז) [וְיַעֲלִיז בְּלִקְרָא
עִירָיו], (ח) [וְאָחַז עִירָיו],
(ט) [וְעָבַד עִירָיו], (י) [וְדָרְשׁ טוֹף
סֶפֶק],
(יא) [וְדַמְגִילָה פִּיבָיו], (יב) [דְּמִילָה
דִּהְלָב לְפָנָיו, (יג) [וְנִטְוֶה אֶת-
פְּסָחֵי מִנְיָן], (יד) [וְעִירָיו
מוֹסֵף פְּסָחֵי קָדֶשׁ: ד"ה הוּא],
(טו) [וְנִכְחוּ מִמּוֹד לֹא מִנְחָה
מִפְּנֵי שֶׁלֹּא אָחַז אֶת-
בְּלוֹיָיו לְפָנָיו מִפְּנֵי שֶׁ
כָּתוּב בְּהַלְּכֵי וְצִמּוֹסֵף מְגִילָה
דְּקָדֶשׁ לִמְיָן שִׁיר מִמּוֹד
לְאֶפֶס כְּמִשְׁכַּן דָּשִׁי כִּי מִפְּנֵי
עֲתָלָה עָלָיו וְיָבִיט שֶׁקָּדֶשׁ הִיא
לִפְנֵי הַטּוֹחָה בְּמִסּוֹף].

תורה אור השלם

- 1. וְבָנֵי אֶפְרַיִם עָבְרוּ
וּמִשְׁעָם יָשְׁמַר וְהָיָה עִירָיו
אֶת אוֹנוֹ וְאֶת לֵד
וּבְקִרְתָּהּ:
2. וְיָבִין עִירֵי מִצְרַיִם
בִּירְחוֹתָם בִּי שְׂקִיָּה וְהָאֶרֶץ
וְאֵין עֲמָו מִלְּקַחְתָּהּ בְּשִׁנִּים
הָאֵלֶּה בִּי הַיְהוּדִים לֵאמֹר:
3. דְּבִרֵי הַיְהוּדִים בִּי דִּי ה
וְיִאמְרוּ לַיהוָה נִבְנָה
אֶת הָעִירִים הָאֵלֶּה וְנִסְבַּח
חֻמָּה וּמִגְדָּלוֹת וְלִתְחִיבִים
וּבְרִיחוֹת עֲרֵבוּ הָאֶרֶץ
לִפְנֵינוּ בִּי דְרִשְׁנוּ אֶת
אֶלְהֵינוּ דְרִשְׁנוּ וְיָחַד לָנוּ
מִסְבָּבֵינוּ וְנִבְנֵי וְנִצְלִיחוּ:
4. אֵלֶּיךָ אֶקְרָא יוֹמָם
וְלַיְלָה תִּשְׁמָע וְלִילָה וְיִלָּא
דְּרִמְתָּ לִּי: תְּהִלָּה בִּי
5. לִמְעַן יִפְרֹחַ כְּבוֹד
וְלֹא יִדָּח וְיִי אֱלֹהֵי עַמְּךָ
אוֹדֶיךָ: תְּהִלָּה בִּי י

גליון הש"ס

תוס' ד"ה נשים וכו' וכן
בפסוק הש"ס: ע"י סוכה
דף ת"ע ע"פ תוס' ד"ה
חלמט: שם ד"ה פסק ב"י
משום דברתי ב"י מפלה
לעובדי כוכבי": ע"י לקמן
דף ע"ב ע"י ויזמנה דף
ט"ו ע"פ וישיע:

הגהות הב"ב

(א) גב' ולפעמים הוא
אסא וכו' אש"י ליהודה
אלא אמר ר' אלנאי:

מוסף רש"י

שאף הן היו באותו
הגם: משום דעל ידי אסתר
נחלו (פסחים קמ"ג). כ"י
שיספקו מים ומזון.
שהיו פניו ציור פורים
לפי שכתב: ארבע סעודת
פורים לבני תשייבות (ע"י
ב.)

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

ד.

עין משפט
ג'ר מצוה

י"ח א מ"י פ"א מהלכות
מגילה הלכה א' סמג
ע"ש ד' טו"ש ע"פ א"ח ס"י
מ"רעט ע"ש פ"א:
י"ב ב מ"י שם הלכה י'
נ"טו א"ח ס"י סמג
מ"רעט:
כ א מ"י פ"י"ג מהלכות
מגילה הלכה ח:
כ"א ד מ"י פ"א מהלכות
מגילה הלכה ג' סמג
שם טו"ש ע"פ א"ח ס"י מ"רעט
ע"ש פ"א:

רבינו הנאל

לוד ואונו גיא החרשים,
מוקפת חומה וכו'.
כלומר דייקן מרחיב
ויבן אסא את כל הערים
הבצורות אשר ביהודה,
וכי כל הערים אסא בנאם
והלא בנייתן היו, אלא
שפציננהו, כך יש לומר
אלפעל שפצינהו. כ"כ
המוקפין חומה מימות
יהושע בן נון מקורשות
ומשלחין לזרעין מוכן.
ואמר ר' יהושע [בן
לוי] נשים חייבות לשתבט
מקרא מגילה, שאף הן
היו באותו הגם, כלומר
שגם הן היו בכלל
הלשבות לחרוג וללמד.
פורים שחל להיות בשבת.
פירוש אם חל המשה
עשר להיות בשבת שהוא
פורים לבני כרכין, שואלין
ודורשין בענייניו של
מהו דתימא נגזרו
משום דרבה דאמר הכל
חייבין במקרא מגילה ואין
הכל בקאיין בה, ויורה
שמה טילנה [בדור] מי
שאני בקי וילך אצל
מי שבקי ויעבירה ארבע
אמות ברשות הרבים, אף
משמע לן, ותיבין אדם
לקרות את המגילה בלילה
ולשוב לקראתה ביום
הבקר. [פסקא] מהלכות
מקרא מגילה הלכה ה'.

לוד ואונו גיא החרשים. הקשה ה"ר אלנאי אמאי לא נקראת
לכ"י יהושע לאשמועינן לזונו מוקפת מימות יהושע והא
משנה שלימה היא צפרק בתרא דערבין (דף נ"ג). ויש לומר דלא
לאשמועינן לוד וגיא החרשים תנא נמי אונו בהדיא:

הא אפיעל בננהו. קשה אמאי לא
פרקי צפרק בתרא דערבין כי
האי גוונא ו"ל דהס לא תנן אלא
אונו והיא יודע דמאי לשנוי מרי אונו
הו אלא הכא דהו ג' צלשמן לא
שייך למימר שהן כפולות:

נשים חייבות במקרא מגילה.
מכאן משמע שגם הנשים
מוציאות את אחרים ידי חובתן ממצא
קאמר לשמע מקרא מגילה והכי נמי
משמע דערבין (דף נ"ג: וס' דקאמר
הכל כשרים לקרא את המגילה ומסיק
הכל כשרים לאחיי מצי ומשני לאחיי
נשים משמע להוויא אפילו אנשים
וקשה דהא צמוספתא * מני דהיא
דטומטוס אין מוציא לא את מינו ולא
שאין מינו ומלדורוגינוס מוציא את
מינו ואין מוציא את שאין מינו ופשיטא
ללא עדיפא אשה מאלדורוגינוס וכן
* פסקו ר"ג דאשה מוציאה מינה
אבל לא אנשים ו"ל דסלקא דעתך
ללא יועיל קריאתן אפילו להוציא
הנשים קמ"ל דמייצין * להכל מייצין
צשמיעה עבדים נשים וקטנים:

שאף הן היו באותו הגם. פירש
רש"י ששע"ק דהא הנה
על ידן צבורים על ידי אסתר
צמנכה על ידי יהודית צפסח שצכות
לדקיות צלמותו דהווי נגאלו * וקשה
דלשון שאף הן משמע שהן טפלות
ולפירושו היה לו לומר שהן נכח נראה
לי שאף הן היו צפסח ולהשגות
ולחרוג וכן צפסח ממשועבדות
לפרעה צמנרים וכן צמנכה הגזירה
היתה מאלד עליהן. גזי מנא יש
מקשה למה לי היקשא * דכל שיטנו
צבל תחל חמץ שיטנו צקוס אכול מנא
תיפוק ליה מנעוס שאף הן צמות
הגם ו"ל דמשום הן טעמא לא
מחייבא אלא מדרבנן אי לאו מהיקשא
ודרבינו יוסף איש ירושלים תירך

דסלקא דעתך למיפטרנה מגזירה שוה דנ"ו ט"ו דחג הסוכות כדפי'
פרק אלו עוברין (פסחים מג: ד"ה סלקא *): **פסק** ואומר על הנסים
בתפלה ובהודאה ויש אומרים כשם לפי שאמרנו כחכמים (בבבא א"ל)
לעולם לא ישאל אדם נרציו לא בג' ראשונות ולא בג' ברכות אחרונות
ושטות הוא שהרי האי טעמא לא הו אלא למתפלל צלשון יחיד אבל

צביל לעיבור שרי אבל נראה שאין לאומרנו מטעם אחר משום דלמרו חכמים (פסחים ק"ז): דכל דבר דהו צלשנא תקנו צלשנא וצבנר
דאדואה לא לשעבר ומשום הכי תקנו צה על הנסים דהו לשעבר וצביל י"ד לאחר תפלת מעריב אומר קדיש שלם ואחר כך קורא את המגילה
ומצרך לפניה ג' ברכות אחריה ברכה אחת על האל המושיע השלים עומד לפני המיזה ואומר ואתה קדוש ואין מתחילין וצא לגיון לפי
שאין גלוה צבילה ואם מוציא שבת הוא יאמר ויהי נועם קודם וסורנא לקרות פושט את כולה קודם כלארת אבל לא גולל וקורא כמו
ס"ת וצבשר מתפלל שמונה עשרה ברכות ואומר על הנסים בהודאה ואין אומר כשם לפי שכל הברכה אינה אלא לשעבר וא"כ אין לומר
צה דבר שלהצא ואחר כך אומר קדיש עד דלמינן ואחוז ס"ת וקורא שלשה גברי פרשת ויצא עמלק א"ע"פ שאין צה אלא ט' פסוקים ואין
מחזיר הספר מורה למקומו אלא יושב ואחוז צבילו עד שקורא את המגילה ומצרך עליה כאשר עשה צבילה כדפירש בפנים ואחר כך אומר
תהלה וצא לגיון ואין אומרים למננא משום דכתיב צה זכרה וזכרה לא מוכרינן וכן אין נופלים על פניהם צ"ד וצט"ו משום דכתיב
ימי משתה ושמתה ואומר [הפליה כז] למננא על אילת השחר * * משום דכתיב צה מפלה לעובדי כוכבים וכן צביל ארבעה עשר ואומר פטוס
הקטורה וכל הקדר כמו צמול: **פורים** שחל להיות בשבת. דווקא בשבת לפי שאין קורין המגילה משום גזירה דרבה אבל צמול א"ל
שהרי קורין המגילה וטפי איכא פרסומי ניסא: **מאי** איריא פורים אפילו י"ג נמי. נראה לי דה"פ מאי איריא פורים דאין דורשין צו
מקודם לכן שלשים יום דמשום הכי לידרוש צו ציוס אפילו צ"ט דרשנין שלשים יום לפניו ואפילו הכי דורשין צו ציוס כדמתיא (לקמן נ"ג).
ידבר משה את מועדי ה' וכו': **חייב** אדם לקרות את המגילה בלילה וישננותה ביום. אומר ר"י דאף על גב דמצרך זמן צבילה חזר
ומצרך אותו ציוס דעיקר פרסומי ניסא הו בקריאה דימנא וקרא נמי משמע כן דכתיב וילילה ולא דומיה לי כלומר אף על גב שקורא
ציוס חייב לקרות צבילה והעיקר הו צימנא כיון שהזכירו הכתוב תחילה וגם עיקר הסעודה צימנא הו כדלמך לקמן (דף י"א): דאם
ציוס צבילה לא ילא י"ח והכי נמי משמע מדכתיב וזכרתי ועשיתי ותיקנתי וזכרתי מה עיקר עשייה מה עיקר צימנא א"ל זכרתי כן:
וישערינה

לוד ואונו גיא החרשים. מערי צנימין היו דכתיב וצני אלפעל עבר
ומשעם ושמר הוא צנה את לוד ואת אונו וגו' וצפסר דברי הימים *
מיחסו על צבט צנימין. וגמרה גמיר לה רבי יהושע בן לוי מרביה
דמוקפות חומה מימות יהושע בן נון הן וצמנתי דערבין * מן מרמי

מינייהו דקא מני לוד ואונו אלא ערי
חומה שאין נוהגות אלא מימות
יהושע בן נון ולפי שחומתייהן נראות
חדשות כדלמרינן לקמן שנפלו והחזיקן
הזוקק ר' יהושע בן לוי להעיד שצביל
מוקפות חומה הן לקרות מגילה
צט"ו: **יחזק אסא.** אינו צכל המקרא
אבל מקרא אחר דכתיב ויבן ערים
ציהודה. * וע"ג דמני לוד מיהודה
יניחו ומצנימין היו מלכי יהודה מושלים
על צנימין ומצניו צאסא שאף ערי
צנימין חזוק דכתיב (ד"ה צ טו) וישאו
את אצני הרמה ואת עיניה אשר צנה
המלכה ויבן צסה את גצע ואת
המלכה וכן ע"פ צנימין דכתיב
צספר יהושע * צימי פילנש צצנעה.
שהחזירו ישראל את צנימין ואת עריו
דכתיב גם כל הערים המנאלות
שלחו צאס (שופטים ס): **שפלינאו.**
החזיק את צדקיהו. דומה לו צינמות
(דף סג.) טוס ולא דמספן שפיץ ולא
תצנה: **דיקא נמי גרס:** שאף הן
היו צלוסו הגם. שאף על הנשים גזר
המן להשמד להרוג ולאצד מנער ועד
זקן טף ונשים וגו': **שואלין ודורשין.**
מעמדין מורגמן לפני המסד לרשות
אגרת פורים צצניס: **משום דרבה.**
דגזר לקמן * צקריאת מגילה שמה
יעצירה ארבע אמות צצרות הרבים
אף כן גזרו דרשה אטו קרייה:
ולשנותה ציוס. וכו' לנס שהיו ועקין
צימי צמין יוס ויליה: **אקרא.** צמזמור
למננא על אילת השחר הו שאלמך
על אסתר כדלמרינן צמסכת יומא
(דף ט"ז) למה נמשלה אסתר כאלילת

כו': **סבור מינה.** צני היציעה ששמעו
שמועה זו צלה"ק ולשנותה ציוס היו
סבורין דהאי ולשנותה לשון שונה
משנה הוא: **למינתי מסתינין ידעה.**
משניות של מסכת מגילה: **אעבור
פרשטא דא ואתניהו.** אסיס פרשה
זו ואתנה אותה פעם שניה: **ציראה.** דמן צירי:
ציוס ולא ידום צבילה. והאי קרא צמזמור ארוממך ה' כי
ליתמי דרשנין צבהולאה וסן וצמזמור וקריאת מגילה
צצה הו שצמפרסמין את הגם והכל מקלסין להקדוש צרוך הוא:
למימנא
צצביל לעיבור שרי אבל נראה שאין לאומרנו מטעם אחר משום דלמרו חכמים (פסחים ק"ז): דכל דבר דהו צלשנא תקנו צלשנא וצבנר
דאדואה לא לשעבר ומשום הכי תקנו צה על הנסים דהו לשעבר וצביל י"ד לאחר תפלת מעריב אומר קדיש שלם ואחר כך קורא את המגילה
ומצרך לפניה ג' ברכות אחריה ברכה אחת על האל המושיע השלים עומד לפני המיזה ואומר ואתה קדוש ואין מתחילין וצא לגיון לפי
שאין גלוה צבילה ואם מוציא שבת הוא יאמר ויהי נועם קודם וסורנא לקרות פושט את כולה קודם כלארת אבל לא גולל וקורא כמו
ס"ת וצבשר מתפלל שמונה עשרה ברכות ואומר על הנסים בהודאה ואין אומר כשם לפי שכל הברכה אינה אלא לשעבר וא"כ אין לומר
צה דבר שלהצא ואחר כך אומר קדיש עד דלמינן ואחוז ס"ת וקורא שלשה גברי פרשת ויצא עמלק א"ע"פ שאין צה אלא ט' פסוקים ואין
מחזיר הספר מורה למקומו אלא יושב ואחוז צבילו עד שקורא את המגילה ומצרך עליה כאשר עשה צבילה כדפירש בפנים ואחר כך אומר
תהלה וצא לגיון ואין אומרים למננא משום דכתיב צה זכרה וזכרה לא מוכרינן וכן אין נופלים על פניהם צ"ד וצט"ו משום דכתיב
ימי משתה ושמתה ואומר [הפליה כז] למננא על אילת השחר * * משום דכתיב צה מפלה לעובדי כוכבים וכן צביל ארבעה עשר ואומר פטוס
הקטורה וכל הקדר כמו צמול: **פורים** שחל להיות בשבת. דווקא בשבת לפי שאין קורין המגילה משום גזירה דרבה אבל צמול א"ל
שהרי קורין המגילה וטפי איכא פרסומי ניסא: **מאי** איריא פורים אפילו י"ג נמי. נראה לי דה"פ מאי איריא פורים דאין דורשין צו
מקודם לכן שלשים יום דמשום הכי לידרוש צו ציוס אפילו צ"ט דרשנין שלשים יום לפניו ואפילו הכי דורשין צו ציוס כדמתיא (לקמן נ"ג).
ידבר משה את מועדי ה' וכו': **חייב** אדם לקרות את המגילה בלילה וישננותה ביום. אומר ר"י דאף על גב דמצרך זמן צבילה חזר
ומצרך אותו ציוס דעיקר פרסומי ניסא הו בקריאה דימנא וקרא נמי משמע כן דכתיב וילילה ולא דומיה לי כלומר אף על גב שקורא
ציוס חייב לקרות צבילה והעיקר הו צימנא כיון שהזכירו הכתוב תחילה וגם עיקר הסעודה צימנא הו כדלמך לקמן (דף י"א): דאם
ציוס צבילה לא ילא י"ח והכי נמי משמע מדכתיב וזכרתי ועשיתי ותיקנתי וזכרתי מה עיקר עשייה מה עיקר צימנא א"ל זכרתי כן:
וישערינה